

Sygn. akt I Ca 297/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SO Elżbieta Zalewska-Statuch

SO Antoni Smus

Protokolant st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy z wniosku D. P. i K. P.

z udziałem (...) SA z siedzibą w L.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 26 kwietnia 2016 roku, sygn. akt I Ns 121/12

postanawia:

1. oddalić apelację,
2. zasądzić solidarnie od D. P. i K. P. na rzecz (...) SA z siedzibą w L. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 297/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z wniosku K. P. i D. P. z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. Oddział (...) w Ł. ustanowił na rzecz uczestnika służebność przesyłu polegającą na prawie korzystania z nieruchomości położonej w S. ((...)), przy ul. (...), stanowiącej działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Sieradzu prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...):

- a) dla linii energetycznej napowietrznej SN 15 kV w zakresie wyznaczonym punktami (...) o pow. 0,0292 ha,
- b) dla linii energetycznej napowietrznej SN 15 kV w zakresie wyznaczonym punktami (...) o pow. 0,0299 ha,
- c) dla linii energetycznej napowietrznej SN 15 kV w zakresie wyznaczonym punktami(...)o pow. 0,0336 ha,
- d) dla linii energetycznej napowietrznej SN 15 kV w zakresie wyznaczonym punktami (...) o pow. 0,0363 ha,

e) dla linii dwutorowej, energetycznej napowietrznej WN 110 kV w zakresie wyznaczonym punktami 52-53-50-51-52 o pow. 0,1014 ha

przez biegłego geodetę B. Z. na mapie z dnia 14 grudnia 2013 r., zaewidencjonowanej w powiatowym zasobie geodezyjnym Starosty (...) w dniu 4 kwietnia 2016 roku pod nr P. (...).(…). (...), stanowiącej integralną część niniejszego postanowienia, zgodnie z przeznaczeniem należących do uczestnika postępowania urządzeń przesyłowych energii elektrycznej przebiegających przez tę nieruchomości (pkt 1.).

Sąd pierwszej instancji zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kwotę 6.229,00 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia z tytułu obciążenia nieruchomości, opisanego w pkt 1 przedmiotowego postanowienia, służebnością przesyłu (pkt 2.), oddalił wniosek o zasądzenie wynagrodzenia z tytułu obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu w pozostałej części (pkt 3.),

Sąd Rejonowy obciążył i nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Sieradzu z tytułu rozliczenia wydatków tymczasowo pokrytych z sum budżetowych w tej sprawie: a) solidarnie od wnioskodawców kwotę 5.216,98 zł, b) od uczestnika kwotę 5.216,98 zł. Sąd ustalił, że w pozostałym zakresie wnioskodawcy i uczestnik ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie oraz orzekł o nadpłaconej opłacie sądowej.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Wnioskodawcy są właścicielami na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej nieruchomości położonej w S. ((...)) o powierzchni 2,0988 ha, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym

w S. prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...). D. i K. małżonkowie P. stali się właścicielami przedmiotowej działki w dniu 9 października 2002 r. na podstawie umowy zniesienia współwłasności - nr rep. A(...).

Działka o numerze geodezyjnym (...) posiada dość regularny kształt granic

o szerokości z frontu ok. 50,0 mb, w głębi ok. 60,0 mb. Przedmiotowa nieruchomość położona jest na terenie, dla którego brak planu zagospodarowania przestrzennego. W obecnie obowiązującej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta S., zatwierdzonej Uchwałą Rady Miejskiej Nr (...) z dnia 24 kwietnia 2012 r., niniejsza działka położona jest w terenach zabudowy podmiejskiej o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej do uzupełnienia – oznaczonych symbolem „MN/p” do głębokości ok. 70 mb od drogi i na terenach rolniczych w pozostałej części. W części południowej nieruchomości, zlokalizowany jest budynek mieszkalny jednorodzinny i gospodarczy, w części północnej znajduje się pole uprawne, na terenie którego są usytuowane urządzenia elektroenergetyczne. Nad działką o numerze geodezyjnym (...) zlokalizowane są: linia napowietrzna dwutorowa WN 110 kV (I-tor relacji S. – J., II-tor relacji S. – B.) oraz cztery linie napowietrzne SN 15 kV (linia SN 15 kV relacji J. – D., linia SN 15 kV relacji J. – D., linia SN 15 kV relacji J. – K. i linia SN 15 kV relacji J. – Z.). Napowietrzna linia dwutorowa WN 110 kV została wybudowana w 1993 r., natomiast linie średniego napięcia zostały wybudowane i przyjęte do użytkowania w 1991 r. Przedmiotowe linie są ważnym fragmentem krajowego systemu energetycznego tego rejonu Polski.

Napowietrzna linia dwutorowa WN 110 kV została wybudowana w 1993 r., natomiast linie średniego napięcia zostały wybudowane i przyjęte do użytkowania w 1991 r. Przedmiotowe linie są ważnym fragmentem krajowego systemu energetycznego tego rejonu Polski.

W części północnej działki o numerze geodezyjnym (...) zlokalizowana jest zarówno linia napowietrzna dwutorowa WN 110 kV, jak i cztery linie napowietrzne SN 15 kV

z dwoma słupami żelbetonowymi pojedynczymi (posadowionymi w granicy działki),

z jednym słupem trójnożnym (posadowionym w granicy działki, z czego jedna podpora jest na gruncie wnioskodawców), z jednym słupem pojedynczym (posadowionym na środku działki) i jednym słupem rozkracznym

(posadowionym na działce sąsiedniej). Występujący pod napowietrzną linią dwutorową WN 110 kV, rozpiętą nad działką o numerze geodezyjnym (...), poziom składowej magnetycznej elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego wynosi 0,032 A/m, co kwalifikuje teren pod przedmiotową linią jako strefę bezpieczną, niestanowiącą zagrożenia dla ludzi i środowiska.

Zarówno pod liniami, jak i wokół nich znajdują się grunty orne, zagospodarowane przez wnioskodawców rolniczo, przy czym zarówno linia napowietrzna dwutorowa WN 110 kV, jak i cztery linie napowietrzne SN 15 kV, nie powodują obecnie ograniczeń

w racjonalnym zagospodarowaniu części nieruchomości o funkcji rolnej. Odległość budynków od linii wynosi około 100 m. Pod liniami, jak również w ich pasach ochronnych, występuje ograniczenie w sposobie korzystania z tej części nieruchomości, dotyczące zakazu sadzenia drzew. Aktualnie sprzęt uczestnika postępowania może dojeżdżać do przedmiotowych linii zarezerwowanym pod drogę gminną pasem gruntu, usytuowanym po prawej stronie działki wnioskodawców. Przebieg i zakres służebności korzystania przez zakład energetyczny z nieruchomości wnioskodawców – w sposób wskazany przez biegłego ds. energetyki – zaprojektowany został przez biegłego geodetę w dwóch wariantach. Zgodnie z pierwszym z nich - przebieg i zakres służebności korzystania przez zakład energetyczny z nieruchomości wnioskodawców stanowi obszar gruntu 0,2304 ha i składa się z obszaru niezbędnego do korzystania przez uczestnika:

z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0292 ha (teren ograniczony punktami nr (...)), z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0299 ha (teren ograniczony punktami nr (...)), z linii napowietrznej SN 15 kV

o powierzchni 0,0336 ha (teren ograniczony punktami nr (...)),

z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0363 ha (teren ograniczony punktami nr (...)) oraz z linii napowietrznej dwutorowej WN 110 kV o powierzchni 0,1014 ha (teren ograniczony punktami nr (...)). Zgodnie z drugim wariantem - przebieg

i zakres służebności korzystania przez zakład energetyczny z nieruchomości wnioskodawców stanowi obszar gruntu 0,2762 ha i składa się z obszaru niezbędnego do korzystania przez uczestnika: z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0468 ha (teren ograniczony punktami nr 100-101-102-103-100), z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0478 ha (teren ograniczony punktami nr (...)), z linii napowietrznej SN 15 kV

o powierzchni 0,0480 ha (teren ograniczony punktami nr (...)), z linii napowietrznej SN 15 kV o powierzchni 0,0484 ha (teren ograniczony punktami nr (...)) oraz z linii napowietrznej dwutorowej WN 110 kV o powierzchni 0,0852 ha (teren ograniczony punktami nr (...)). Wysokość jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu według wariantu I (o założonej łącznej powierzchni 2304 m²) wynosi 6.229,00 zł,

a wysokość jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu według wariantu II (o założonej łącznej powierzchni 2762 m²) wynosi 7.409,00 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że wniosek zasługiwał częściowo na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd omówił instytucję służebności przesyłu, mając na uwadze w szczególności art. 305¹ oraz art. 305² § k.c.

Sąd stwierdził, że jak wynika z opinii biegłego sądowego z zakresu instalacji

i urządzeń elektrycznych – ustanowienie służebności jest konieczne dla właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych, zaś strony nie mogą dojść do porozumienia. Sąd wyjaśnił, że z uwagi na to, że treścią służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego w oznaczony sposób z cudzej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń przesyłowych, koniecznym jest umożliwienie przedsiębiorcy energetycznemu wstępu na część nieruchomości wnioskodawcy w celu bieżącej eksploatacji, naprawy i konserwacji zlokalizowanej na tym gruncie infrastruktury przesyłowej. Sąd wskazał, że zakres obszarowy służebności przesyłu ustalił częściowo w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu instalacji elektrycznych J. T. (co do rodzaju ograniczeń właścicieli w ich uprawnieniach) oraz w oparciu o opinię biegłego geodety B. Z.. Biegły geodeta w swojej

opinii zaprojektował dwa warianty zakresu obszaru służebności niezbędnej do korzystania z urządzeń przesyłowych. Pierwszy przewidywał jako niezbędny obszar służebności powierzchnię 0,2304 ha, natomiast drugi – powierzchnię 0,2762 ha. Sąd ustalił zakres służebności przesyłu przy przyjęciu I wariantu opinii biegłego geodety, uznając, iż pas służebności przesyłu wskazany w pkt. 1. postanowienia jest adekwatny do prawidłowej eksploatacji urządzeń przesyłowych. Mając na uwadze art. 288 k.c., Sąd przyjął, że uzasadnione było przyjęcie powierzchni nieruchomości obciążonej służebnością przesyłu

w wysokości określonej w wariantcie I opisanych opinii – jako wystarczającej dla prawidłowej eksploatacji urządzeń przesyłowych i powodującej mniejsze utrudnienia w korzystaniu

z nieruchomości obciążonej. Wobec tego w ocenie Sądu obszar służebności nie wymagał zawarcia w nim obszaru ochronnego, albowiem nie jest on konieczny do zapewnienia prawidłowego dostępu do urządzeń przesyłowych. Zdaniem Sądu pas służebności przesyłu wskazany w pkt. 1. postanowienia, jest wystarczający do prawidłowej eksploatacji urządzeń. W zakresie ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, Sąd oparł się na ustaleniach biegłej sądowej z zakresu szacowania nieruchomości B. M., która w swoich opiniach (pisemnej i ustnej) ustaliła wartość służebności przesyłu, uwzględniając faktycznie zajęty przez przedsiębiorstwo energetyczne obszar. Zdaniem Sądu biegła uwzględniła także charakter nieruchomości, obszar, wartość rynkową przed obciążeniem służebnością przesyłu. Sąd uznał, że oszacowana przez biegłą wartość jednorazowego wynagrodzenia

w wysokości 6.229,00 zł za ustanowienie służebności przesyłu, zawiera elementy rekompensaty za ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości i ekwiwalent za wyrażenie zgody i prawo do korzystania z gruntu przez uczestnika. W ocenie Sądu jest to wartość odpowiednia. Z tych względów, Sąd zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kwotę 6.229,00 zł, natomiast oddalił wniosek o zasądzenie wynagrodzenia w pozostałym zakresie. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Sąd podkreślił, że nieuiszczone koszty sądowe poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa tytułem wynagrodzenia biegłych w zakresie nieobjętym zaliczkami wyniosły 10.433,96 zł. Sąd obciążył nimi wnioskodawców i uczestnika po połowie, uznając, iż byli oni w równym stopniu zainteresowani wynikiem niniejszego postępowania (10.433,96 zł : 2 = 5.216,98 zł). Jednocześnie Sąd ustalił, iż w pozostałym zakresie wnioskodawcy i uczestnik postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. O nadpłaconej opłacie sądowej Sąd orzekł na podstawie art. 80 ust. 1 i 2 i art. 84 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. nr 167, poz. 1398 – dalej: „u.k.s.c.”).

Apelację od powyższego postanowienia wnieśli **wnioskodawcy**, którzy zaskarżyli przedmiotowe orzeczenie w całości, zarzucając mu naruszenie:

- art. 305² § 2 k.c. - poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że w skład „odpowiedniego wynagrodzenia” należnego wnioskodawczyni za ustanowienie służebności przesyłu na jej nieruchomości nie wchodzi wynagrodzenie z tytułu obniżenia wartości nieruchomości;

- art. 305¹ k.c. poprzez nieprawidłowe ustalenie zakresu obszarowego służebności przesyłu na działce wnioskodawców dla linii SN 15 kv i nieuwzględnienie całego obszaru, w którym

wnioskodawcy doznają ograniczeń korzystaniu z nieruchomości ze względu na posadowienie linii energetycznej należącej do uczestnika, polegające na pominięciu strefy ochronnej;

- art. 233 k.p.c. poprzez pominięcie wynikającej z opinii biegłego rzeczoznawcy składnika wynagrodzenia w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości na skutek lokalizacji urządzeń przesyłowych, podczas gdy nieruchomość przedstawia wartość mniejszą w porównaniu do wartości, jaką by przedstawiała gdyby nie było na niej przedmiotowych urządzeń, co

w konsekwencji doprowadziło do zasądzenia na rzecz wnioskodawców wynagrodzenia w zaniżonej wysokości;

- art. 520 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie polegające na orzeczeniu, że każda ze stron ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, podczas gdy okoliczności sprawy przemawiały za obciążeniem uczestnika całością kosztów postępowania;

- art. 520 § 2 i 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i zaniechanie włożenia na uczestnika obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez wnioskodawczynię, pomimo że w świetle okoliczności sprawy było to uzasadnione.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia:

- w pkt. 1 a) poprzez ustanowienie na nieruchomości wnioskodawców na rzecz uczestnika służebności przesyłu dla linii napowietrznej SN 5 kv w pasie o powierzchni 0,0468 ha,

- w pkt. 1 b) poprzez ustanowienie na nieruchomości wnioskodawców na rzecz uczestnika służebności przesyłu dla linii napowietrznej SN 5 kv w pasie o powierzchni 0,0478 ha,

- w pkt. 1 c) poprzez ustanowienie na nieruchomości wnioskodawców na rzecz uczestnika służebności przesyłu dla linii napowietrznej SN 5 kv w pasie o powierzchni 0,0480 ha,

- w pkt. 1 d) poprzez ustanowienie na nieruchomości wnioskodawców na rzecz uczestnika służebności przesyłu dla linii napowietrznej SN 5 kv w pasie o powierzchni 0,0484 ha,

- w pkt. 2 poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kwoty 10.500 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu,

- w pkt. 4 poprzez nieobciążanie wnioskodawców nieuiszczonymi kosztami postępowania i obciążenie uczestnika obowiązkiem zapłaty wszystkich wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa,

- w pkt. 5 poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Apelujący wnieśli również o zasądzenie od uczestnika na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Alternatywnie wnioskodawcy wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od uczestnika solidarnie na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd postanowił odnieść się do zarzutu uchybienia art. 305¹ k.c. poprzez nieprawidłowe ustalenie zakresu obszarowego służebności przesyłu na działce wnioskodawców dla linii SN 15 kv. Wyznaczenie określonej powierzchni służebności determinuje bowiem w dalszej kolejności wysokość przysługującego wynagrodzenia.

Apelujący wytknęli Sądowi a quo, że ten ustalając zakres służebności nie uwzględnił strefy ochronnej, w której wnioskodawcy także doznają ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości.

Należy więc zauważyć, że Sąd Rejonowy na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu instalacji elektrycznych (k. 93 – 115) oraz dowodu z opinii biegłego geodety

(k. 163-165v., 166, 266) ustalił, że istnieją dwa warianty zakresu obszaru służebności przesyłu - pierwszy przewidywał jako niezbędny obszar służebności powierzchnię 0,2304 ha, natomiast drugi – powierzchnię 0,2762 ha.

Trzeba w tym miejscu podnieść, że ustalenie tytułu do korzystania z cudzej nieruchomości na rzecz przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych prowadzi do ograniczenia prawa właściciela nieruchomości obciążonej i powinno dotyczyć tylko takiego zakresu korzystania z jego nieruchomości, jaki okaże się niezbędny dla osiągnięcia celów, które przedsiębiorca zamierza realizować przy wykorzystaniu tych urządzeń (zob. postanowienie SN z dnia 9 lipca 2015 r., sygn. akt I CSK 629/14, Lex nr 1766001).

Mając na uwadze przytoczony powyżej trafny pogląd Sądu Najwyższego, należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy prawidłowo odczytał art. 305¹ k.c., ustanawiając służebność przesyłu o powierzchni 0,2304 ha – wedle I wariantu przedstawionego w opinii biegłego geodety, a zatem bez uwzględnienia tzw. strefy ochronnej. Sąd a quo opowiadając się za pierwszym wariantem, wskazał, że jest on wystarczający do zapewnienia prawidłowego dostępu do urządzeń przesyłowych oraz w świetle art. 288 k.c. powoduje mniejsze utrudnienia w korzystaniu z nieruchomości obciążonej. Sąd zauważył w szczególności, że obszar służebności nie wymagał zawarcia w nim obszaru ochronnego, albowiem nie jest on konieczny do zapewnienia prawidłowego dostępu do urządzeń przesyłowych. W ocenie Sądu odwoławczego argumentacja Sądu Rejonowego, która znajduje oparcie w przepisach prawa materialnego, tj. art. 305⁴ w zw. z art. 288 k.c., jest przekonująca, tym bardziej, że jest zgodna również z opinią biegłego z zakresu instalacji elektrycznych, który jednoznacznie stwierdził, iż dla prawidłowego dostępu przez uczestnika do przedmiotowej linii elektroenergetycznej WN 110kV i 4 linii elektroenergetycznych zawieszonych nad nieruchomością wnioskodawców w celu obsługi i konserwacji, przy uwzględnieniu jak najmniejszego obciążenia tej nieruchomości zakres obszarowej służebności przesyłu wynosi 2.270,12 m² (k. 102).

Z kolei apelujący nie uzasadnili należycie swojego stanowiska, powołując się jedynie na cel strefy ochronnej, którym jest zapewnienie prawidłowej eksploatacji linii energetycznej oraz na obowiązujące w strefie ograniczenia we wznoszeniu budynków. W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawcy powinni byli wykazać, że niewłączenie do zakresu służebności przesyłu strefy ochronnej uniemożliwi bądź znacznie utrudni dostęp uczestnika do stanowiących jego własność urządzeń energetycznych. Tymczasem wnioskodawcy nie wyjaśnili, dlaczego ustanowienie zakresu służebności przesyłu w oparciu o wariant

I przedstawiony przez biegłego geodetę jest niewystarczające, np. ze względu na parametry sprzętu technicznego uczestnika. Dlatego też zarzut obrazy art. 305¹ k.c. należało uznać za chybiony.

Sąd drugiej instancji za niezasadny uznał także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie wynikającej z opinii biegłego rzeczoznawcy składnika wynagrodzenia w postaci zmniejszenia wartości nieruchomości na skutek lokalizacji urządzeń przesyłowych.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. przyznaje Sądowi swobodę w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy może być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli Sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki,

z zasadami wiedzy, bądź z doświadczeniem życiowym. W związku z tym, gdy z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne

z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów

i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (vide: postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00).

Należy wskazać, że Sąd pierwszej instancji wysokość wynagrodzenia ustalił za pomocą opinii biegłej z zakresu szacowania nieruchomości B. M., której metody badawcze nie były kwestionowane w niniejszej sprawie oraz nie budziły wątpliwości Sądu Okręgowego z punktu widzenia zasad logiki i doświadczenia życiowego.

Co się tyczy problematyki obniżenia wartości nieruchomości, trzeba zaznaczyć, wbrew stanowisku wnioskodawców zawartemu w apelacji, że to na nich spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), iż ponieśli uszczerbek majątkowy wskutek wybudowania na ich gruncie urządzeń przesyłowych. Skarżący nie zaoferowali natomiast materiału dowodowego, z którego wynikałoby, że uczestnik postępowania wniósł na ich nieruchomości infrastrukturę energetyczną, która spowodowała spadek wartości nieruchomości stanowiącej ich własność. Z pewnością nie jest w tej mierze wystarczająca opinia biegłej, ponieważ nie może ona stanowić źródła ustaleń faktycznych; opinia zawiera jedynie wartość odszkodowania, które przysługuje pod warunkiem wykazania poniesienia przez wnioskodawców szkody. Ponadto

z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że linie energetyczne zostały wybudowane na działce skarżących w 1991 roku (linie średniego napięcia) oraz w 1993 roku (linia wysokiego napięcia). Z kolei apelujący nabyli przedmiotową nieruchomość w dniu 9 października 2002 roku na podstawie umowy zniesienia współwłasności, bez żadnych spłat i dopłat. Wypada także zaakcentować, że udział we wspomnianej nieruchomości otrzymali wcześniej na mocy umowy darowizny. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że po stronie wnioskodawców nie powstał uszczerbek majątkowy, który miałby podlegać kompensacie. Ewentualnie legitymowanymi do dochodzenia roszczenia z omawianego tytułu są poprzednicy prawni wnioskodawców.

W rezultacie godziło się stwierdzić, że Sąd a quo prawidłowo ocenił zebrany materiał dowodowy, a zatem Sąd drugiej instancji podzielił prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, przyjmując je za własne.

Z wymienionych przyczyn należało także podkreślić, że Sąd Rejonowy nie uchybił art. 305² § 2 k.c. Skoro apelujący nie wykazali szkody w postaci obniżenia wartości nieruchomości, trzeba było stwierdzić, że Sąd pierwszej instancji trafnie nie zasądził na ich rzecz dodatkowej kwoty z tego tytułu.

Przechodząc do zarzutu naruszenia art. 520 § 1 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie polegające na orzeczeniu, że każda ze stron ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, trzeba stwierdzić że jest on nietrafny.

Trzeba bowiem wyjaśnić, że zasadą orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego jest, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Od tej zasady kodeks wyróżnia dwa wyjątki: jeżeli uczestnicy w różnym stopniu byli zainteresowani wynikiem postępowania albo jeżeli ich interesy są sprzeczne.

Sąd może orzec na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 520 § 2) lub na zasadzie zawinienia (art. 520 § 3).

W sprawach tego typu, czyli między innymi o ustanowienie służebności przesyłu, wbrew skarżącym, interesy zainteresowanych nie są sprzeczne, gdyż zarówno jednej i drugiej stronie zależy, aby uregulować kwestię prawną związaną z dostępem do linii przesyłowej i dlatego należy stwierdzić, że wydane w tym przedmiocie rozstrzygnięcie jest w interesie tak wnioskodawców, jak i uczestnika.

Na gruncie ustalonego stanu faktycznego nie sposób również przyjąć, aby powstanie kosztów postępowania nastąpiło na skutek niesumiennego czy oczywiście niewłaściwego zachowania się uczestnika, gdyż za taką okolicznością nie można uznać odmowy zawarcia ugody pozasądowej przez uczestnika. Jest oczywistym, że sprawy o ustanowienie służebności przesyłu zaliczają się do spraw skomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym i dlatego nie można uznać za niewłaściwej postawy uczestnika, który w ramach postępowania sądowego chciał zweryfikować żądania wnioskodawców dotyczące zasadności ustanowienia służebności jak i wysokości jednorazowego wynagrodzenia.

Wreszcie sam fakt, że ostatecznie ustanowiono służebność przesyłu, nie uzasadnia obciążenia uczestnika w całości kosztami postępowania. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych, co było warunkiem sine quo non ustanowienia służebności, leżało w interesie zarówno wnioskodawców i uczestnika. Tylko dzięki przeprowadzonym dowodom z

opinii biegłych można było ustalić z jednej strony obszar nieruchomości wnioskodawców niezbędnej dla prawidłowego ustalenia służebności (co leżało w interesie uczestnika),

z drugiej zaś wysokość jednorazowego odszkodowania (co z kolei odpowiadało interesom wnioskodawców). W tej sytuacji trafnie Sąd Rejonowy uznał, że koszty postępowania w tym wydatków związanych z opiniami biegłych winny obciążać w równym stopniu zainteresowanych, przez co prawidłowo zastosował art. 520 § 1 k.p.c., słusznie odmawiając zastosowania art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o czym orzekł w punkcie 1. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2. na podstawie art. 520 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., uznając, że interesy skarżących oraz uczestnika na tym etapie postępowania są sprzeczne. Wnioskodawcy znali wyczerpujące motywy rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, a mimo to zdecydowali się na dalsze prowadzenie sprawy przed Sądem odwoławczym, angażując to swojego przeciwnika procesowego. W konsekwencji Sąd stwierdził, że apelujący powinni ponieść koszty postępowania wyłożone przez uczestnika, na które złożyły się koszty zastępstwa prawnego

w wysokości 240 zł, które Sąd ustalił w oparciu o § 5 pkt 3) w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). zasądzając je od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika postępowania.